

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 5. marca 2024*

„Pritožba – Dostop do dokumentov institucij Evropske unije – Uredba (ES) št. 1049/2001 – Člen 4(2) – Izjeme – Zavrnitev dostopa do dokumenta, katerega razkritje bi oslabilo varstvo poslovnih interesov fizičnih in pravnih oseb, vključno z intelektualno lastnino – Prevladujoč javni interes za razkritje – Harmonizirani standardi, ki jih je sprejel Evropski odbor za standardizacijo (CEN) – Varstvo, ki izhaja iz avtorske pravice – Načelo pravne države – Načelo preglednosti – Načelo javnosti delovanja – Načelo dobrega upravljanja“

V zadevi C-588/21 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča Evropske unije, vložene 23. septembra 2021,

Public.Resource.Org Inc. s sedežem v Sebastopolu, Kalifornija (Združene države Amerike),

Right to Know CLG s sedežem v Dublinu (Irska),

ki jih zastopajo J. Hackl, C. Nüßing, Rechtsanwälte, in F. Logue, solicitor,

pritožnici,

druge stranke v postopku so

Evropska komisija, ki jo zastopajo S. Delaude, G. Gattinara in F. Thiran, agenti,

tožena stranka v postopku na prvi stopnji,

Comité européen de normalisation (CEN) s sedežem v Bruslju (Belgija),

Asociación Española de Normalización (UNE) s sedežem v Madridu (Španija),

Asociația de Standardizare din România (ASRO) s sedežem v Bukarešti (Romunija),

Association française de normalisation (AFNOR) s sedežem v La Plaine Saint-Denisu (Francija),

Austrian Standards International (ASI) s sedežem na Dunaju (Avstrija),

British Standards Institution (BSI) s sedežem v Londonu (Združeno kraljestvo),

* Jezik postopka: angleščina.

Bureau de normalisation/Bureau voor Normalisatie (NBN) s sedežem v Bruslju,
Dansk Standard (DS) s sedežem v Københavnu (Danska),
Deutsches Institut für Normung eV (DIN) s sedežem v Berlinu (Nemčija),
Koninklijk Nederlands Normalisatie Instituut (NEN) s sedežem v Delftu (Nizozemska),
Schweizerische Normen-Vereinigung (SNV) s sedežem v Winterthouru (Švica),
Standard Norge (SN) s sedežem v Oslu (Norveška),
Suomen Standardisoimisliitto ry (SFS) s sedežem v Helsinkih (Finska),
Svenska institutet för standarder (SIS) s sedežem v Stockholmu (Švedska),
Institut za standardizacijo Srbije (ISS) s sedežem v Beogradu (Srbija),
ki jih zastopajo K. Dingemann, M. Kottmann in K. Reiter, Rechtsanwälte,

intervenienti na prvi stopnji,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik, L. Bay Larsen, podpredsednik, A. Arabadjiev, predsednik senata, A. Prechal, predsednica senata, E. Regan in N. Piçarra, predsednika senatov, M. Ilešič (poročevalec), P. G. Xuereb, sodnik, L. S. Rossi, sodnica, I. Jarukaitis, A. Kumin, N. Jääskinen, N. Wahl, sodniki, I. Ziemele, sodnica, in J. Passer, sodnik,

generalna pravobranilka: L. Medina,

sodna tajnica: M. Siekierzyńska, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 15. marca 2023,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 22. junija 2023

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Public.Resource.Org Inc. in Right to Know CLG s pritožbo predlagata razveljavitev sodbe Splošnega sodišča Evropske unije z dne 14. julija 2021, Public.Resource.Org in Right to Know/Komisija (T-185/19, EU:T:2021:445; v nadaljevanju: izpodbijana sodba), s katero je to zavrnilo njuno tožbo za razglasitev ničnosti Sklepa Komisije C(2019) 639 final z dne 22. januarja 2019 (v nadaljevanju: sporni sklep), s katerim je Evropska komisija zavrnila njuno prošnjo za dostop do štirih harmoniziranih standardov, ki jih je sprejel Evropski odbor za standardizacijo (CEN).

Pravni okvir

Uredba (ES) št. 1049/2001

- 2 Točki (a) in (b) člena 1 Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1049/2001 z dne 30. maja 2001 o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 1, zvezek 3, str. 331), naslovljenega „Namen“, je navedeno:

„Namen te uredbe je:

(a) na podlagi javnega ali zasebnega interesa določiti načela, pogoje in omejitve, ki urejajo pravico dostopa do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta [Evropske unije] in Komisije (v nadaljnjem besedilu „institucije“), določen[o] v členu [15 PDEU], da bi zagotovili čim širši dostop do dokumentov,

(b) določiti pravila, ki zagotavljajo čim lažje uresničevanje te pravice [...]

[...].“

- 3 Člen 2 te uredbe, naslovljen „Upravičenci do dostopa in področje uporabe“, v odstavkih od 1 do 3 določa:

„1. Vsi državljani Unije in vse fizične ali pravne osebe s prebivališčem ali statutarnim sedežem v eni od držav članic imajo pravico do dostopa do dokumentov institucij ob upoštevanju načel, pogojev in omejitev, določenih s to uredbo.

2. Institucije lahko ob upoštevanju istih načel, pogojev in omejitevodobrijo dostop do dokumentov vsem fizičnim ali pravnim osebam, ki nimajo prebivališča ali statutarne sedeža v eni od držav članic.

3. Ta uredba se uporablja za vse dokumente institucij, to je za dokumente, ki jih institucije pripravijo ali prejmejo in so v njihovi lasti, na vseh področjih delovanja Evropske unije.“

- 4 Člen 4 navedene uredbe, naslovljen „Izjeme“, v odstavkih 1, 2 in 4 določa:

„1. Institucije zavrnejo dostop do dokumenta, kadar bi razkritje oslabilo varstvo:

(a) javnega interesa, kar zadeva:

- javno varnost,
- obrambne in vojaške zadeve,
- mednarodne odnose,
- finančno, denarno ali gospodarsko politiko Skupnosti ali države članice;

(b) zasebnost[i] in integritet[e] posameznika, zlasti v skladu z zakonodajo Skupnosti s področja varstva osebnih podatkov.

2. Institucije zavrnejo dostop do dokumenta, kadar bi razkritje oslabilo varstvo:

- poslovnih interesov fizičnih in pravnih oseb, vključno z intelektualno lastnino,
- sodnih postopkov in pravnih nasvetov,
- namena inšpekcij, preiskav in revizij,

razen če ne prevlada javni interes za razkritje.

[...]

4. Glede dokumentov tretjih strank se institucija s tretjimi strankami posvetuje, da bi presodila, ali se lahko uporabi izjema iz odstavkov 1 ali 2, razen če je že jasno, ali naj se dokument razkrije ali ne.“

5 Člen 7 iste uredbe, naslovljen „Obravnavanje začetnih prošenj“, v odstavku 2 določa:

„Pri celoviti ali delni zavrnitvi lahko prosilec v 15 delovnih dneh od prejema odgovora institucije vložijo potrdilno prošnjo, v kateri institucijo prosi, da svoje stališče ponovno preuči.“

6 Člen 12 Uredbe št. 1049/2001, naslovljen „Neposredni dostop v elektronski obliki ali prek registra“, v odstavku 2 določa:

„Zlasti zakonodajni dokumenti, to so dokumenti, pripravljeni ali prejeti med postopki za sprejetje aktov, ki so pravno zavezujoči v državah članicah ali zanje, morajo biti neposredno dostopni ob upoštevanju členov 4 in 9.“

Uredba (ES) št. 1367/2006

7 Člen 2 Uredbe (ES) št. 1367/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. septembra 2006 o uporabi določb Aarhuške konvencije o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah v institucijah in organih Skupnosti (UL 2006, L 264, str. 13), naslovljen „Opredelitve pojmov“, v odstavku 1(d)(i) določa:

„V tej uredbi:

[...]

(d) ‚informacije o okolju‘ pomenijo kakršne koli informacije v pisni, vizualni, zvočni, elektronski ali kateri koli drugi materialni obliki o:

- (i) stanju elementov okolja, kot so zrak in ozračje, voda, tla, zemljišča, krajina in naravni življenjski prostori, vključno z mokrišči, obalnimi in morskimi območji, biološka raznovrstnost in njene sestavine, vključno z gensko spremenjenimi organizmi, ter o medsebojnih vplivih teh elementov“.

- 8 Člen 6 navedene uredbe z naslovom „Uporaba izjem v zvezi z zahtevami za dostop do informacij o okolju“ v odstavku 1 določa:

„V zvezi s prvo in tretjo alineo člena 4(2) Uredbe [št. 1049/2001], se z izjemo preiskav, predvsem tistih, povezanih z domnevnimi kršitvami prava Skupnosti, šteje, da prevlada javni interes za razkritje, če se zahtevane informacije nanašajo na emisije v okolje.“

Uredba (ES) št. 1907/2006

- 9 Točka 27 tabele, ki je v Prilogi XVII k Uredbi (ES) št. 1907/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH) ter o ustanovitvi Evropske agencije za kemikalije in o spremembi Direktive 1999/45/ES ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 793/93 in Uredbe Komisije (ES) št. 1488/94 ter Direktive Sveta 76/769/EGS in direktiv Komisije 91/155/EGS, 93/67/EGS, 93/105/ES in 2000/21/ES (UL 2006, L 396, str. 1, in popravek v UL 2007, L 136, str. 3), kakor je bila spremenjena z Uredbo Komisije (EU) št. 552/2009 z dne 22. junija 2009 (v nadaljevanju: Uredba št. 1907/2006), glede pogojev omejitve za nikelj določa:

„1. Se ne uporablja:

- (a) v vseh izdelkih, vstavljenih v prebodena ušesa ali druge prebodene dele človeškega telesa, razen če je količina niklja, ki se sprošča iz teh izdelkov, manjša od 0,2 [mikrograma (µg)]/cm²/teden (meja migracije);
- (b) v izdelkih, ki prihajajo v neposredni in daljši stik s kožo, npr.:

- uhani,
- ogrlice, zapestnice in verižice, gleženjske verižice, prstani,
- ohišja zapestnih ur, pasovi in zaponke,
- gumbi, zaponke, sponke, zadrge in kovinski modni dodatki, kadar se uporabljajo na oblačilih,

če je količina niklja, ki se sprošča iz delov teh izdelkov, ki prihajajo v neposredni in daljši stik s kožo, večja od 0,5 µg/cm²/teden;

- (c) v izdelkih iz točke (b), kadar so prevlečeni s snovjo, ki ni nikelj, razen če taka prevleka zagotavlja, da količina niklja, ki se sprošča iz navedenih delov teh izdelkov, ki prihajajo v neposredni in dolgotrajni stik s kožo, ne bo preseгла 0,5 µg/cm²/teden najmanj dve leti ob normalni uporabi izdelka.

- 2. Izdelki, ki so navedeni v odstavku 1, se ne dajejo v promet, če niso v skladu z zahtevami iz navedenega odstavka.
- 3. Standardi, ki jih je sprejel [CEN], se uporabljajo kot testne metode za ugotavljanje skladnosti izdelkov z odstavkoma 1 in 2.“

Uredba (EU) št. 1025/2012

- 10 V uvodni izjavi 5 Uredbe (EU) št. 1025/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o evropski standardizaciji, spremembi direktiv Sveta 89/686/EGS in 93/15/EGS ter direktiv 94/9/ES, 94/25/ES, 95/16/ES, 97/23/ES, 98/34/ES, 2004/22/ES, 2007/23/ES, 2009/23/ES in 2009/105/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Sklepa Sveta 87/95/EGS in Sklepa št. 1673/2006/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL 2012, L 316, str. 12) je navedeno:

„Evropski standardi imajo na notranjem trgu zelo pomembno vlogo, na primer preko uporabe harmoniziranih standardov za zagotavljanje skladnosti proizvodov, ki bodo dani na trg, z bistvenimi zahtevami za te proizvode, ki jih določa ustrezna usklajevalna [harmonizacijska] zakonodaja Unije. Te zahteve bi bilo treba natančno opredeliti, da se s tem prepreči, da bi si jih evropske organizacije za standardizacijo napačno razlagale.“

- 11 Člen 2 te uredbe, naslovljen „Opredelitev pojmov“, v točki 1(c), določa:

„Za namene te uredbe se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

1. ‚standard‘ pomeni tehnično specifikacijo, ki jo je sprejel priznan organ za standardizacijo za večkratno ali stalno uporabo, skladnost s katero ni obvezna in sodi v eno od naslednjih kategorij:

[...]

- (c) ‚harmonizirani standard‘ pomeni evropski standard, sprejet na podlagi zahteve Komisije za uporabo usklajevalne [harmonizacijske] zakonodaje Unije.“

- 12 Člen 10 navedene uredbe, naslovljen „Zahteve za standardizacijo, predložene evropskim organizacijam za standardizacijo“, v odstavku 1 določa:

„Komisija lahko v okviru pristojnosti, določenih s Pogodbama, od ene ali več evropskih organizacij za standardizacijo zahteva pripravo evropskega standarda ali evropskega standardizacijskega dokumenta v določenem roku. Evropski standardi in evropski standardizacijski dokumenti so tržno usmerjeni, upoštevajo javni interes kakor tudi cilje politike, ki so jasno navedeni v zahtevi Komisije, in temeljijo na konsenzu. Komisija določi zahteve glede vsebine, ki jih mora izpolnjevati zahtevani dokument, in rok za njegovo sprejetje.“

- 13 Člen 11 iste uredbe, naslovljen „Uradno nasprotovanje harmoniziranim standardom“, v odstavku 1 določa:

„Če država članica ali Evropski parlament meni, da harmonizirani standard ne izpolnjuje v celoti zahtev, ki naj bi jih zajemal in ki so določene v ustrezni usklajevalni [harmonizacijski] zakonodaji Unije, o tem s podrobnim pojasnilom obvesti Komisijo, Komisija pa po posvetovanju z odborom, ustanovljenim z ustrezno usklajevalno [harmonizacijsko] zakonodajo Unije, če ta obstaja, ali z drugimi oblikami posvetovanja s strokovnjaki za posamezen sektor, odloči:

- (a) da sklicevanje na zadevni harmonizirani standard objavi ali ne objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali da ga objavi z omejitvijo;
- (b) da sklicevanje na zadevni harmonizirani standard v *Uradnem listu Evropske unije* ohrani ali ga ohrani z omejitvijo ali da ga umakne.“

- 14 Morebitna odobritev financiranja evropskih organizacij za standardizacijo s strani Unije za dejavnosti standardizacije je urejena s členom 15 Uredbe št. 1025/2012.

Direktiva 2009/48/ES

- 15 Člen 13 Direktive 2009/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 o varnosti igrač (UL 2009, L 170, str. 1), naslovljen „Domneva skladnosti“, določa:

„Za igrače, ki so skladne z harmoniziranimi standardi ali delom harmoniziranih standardov, katerih sklicevanja so bila objavljena v *Uradnem listu Evropske unije*, se šteje, da so skladne z zahtevami, ki jih določajo navedeni standardi ali deli standardov, določenimi v členu 10 in Prilogi II.“

Dejansko stanje

- 16 Dejansko stanje spora, kot izhaja iz točk od 1 do 4 izpodbijane sodbe, je naslednje.
- 17 Pritožnici sta nepridobitni organizaciji, katerih glavna naloga je vsem državljanom omogočiti prosti dostop do prava. 25. septembra 2018 sta pri generalnem direktoratu Komisije za notranji trg, industrijo, podjetništvo ter mala in srednja podjetja na podlagi Uredbe št. 1049/2001 in Uredbe št. 1367/2006 vložili prošnjo za dostop do dokumentov, s katerimi razpolaga Komisija (v nadaljevanju: prošnja za dostop).
- 18 Prošnja za dostop se je nanašala na štiri harmonizirane standarde, ki jih je sprejel CEN, v skladu z Uredbo št. 1025/2012, in sicer standard EN 71-5:2015, naslovljen „Varnost igrač – Del 5: Kemijske igrače (kompleti), razen kompletov za kemijske poskuse“, standard EN 71-4:2013, naslovljen „Varnost igrač – Del 4: Kompleti za kemijske poskuse in druge poskuse, pri katerih se uporabljajo kemikalije“, standard EN 71-12:2013, naslovljen „Varnost igrač – Del 12: N-nitrozamini in N-nitrozabilne snovi“, in standard EN 12472:2005+A 1:2009, naslovljen „Simulirana obrabno-korozijska metoda za odkrivanje niklja iz prevlečenih predmetov“ (v nadaljevanju: zaproseni harmonizirani standardi).
- 19 Komisija je z dopisom z dne 15. novembra 2018 na podlagi prve alineje člena 4(2) Uredbe št. 1049/2001 prošnjo za dostop zavrnila.
- 20 Pritožnici sta 30. novembra 2018 v skladu s členom 7(2) Uredbe št. 1049/2001 pri Komisiji vložili potrdilno prošnjo. Komisija je s spornim sklepom potrdila zavrnitev dostopa do zaprosenih harmoniziranih standardov.

Tožba pred Splošnim sodiščem in izpodbijana sodba

- 21 Pritožnici sta 28. marca 2019 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložili tožbo za razglasitev ničnosti spornega sklepa.
- 22 S sklepom z dne 20. novembra 2019, Public.Resource.Org in Right to Know/Komisija (T-185/19, EU:T:2019:828), je bila CEN in štirinajstim nacionalnim organom za standardizacijo, in sicer Asociación Española de Normalización (UNE), Asociația de Standardizare din România (ASRO), Association française de normalisation (AFNOR), Austrian Standards International (ASI), British

Standards Institution (BSI), Bureau de normalisation/Bureau voor Normalisatie (NBN), Dansk Standard (DS), Deutsches Institut für Normung eV (DIN), Koninklijk Nederlands Normalisatie Instituut (NEN), Schweizerische Normen-Vereinigung (SNV), Standard Norge (SN), Suomen Standardisoimisliitto ry (SFS), Svenska institutet för standarder (SIS) in Institut za standardizaciju Srbije (ISS) (v nadaljevanju skupaj: intervenienti na prvi stopnji) v zadevi T-185/19 dovoljena intervencija v podporo predlogom Komisije.

- 23 V utemeljitev tožbe sta pritožnici navedli dva razloga. S prvim tožbenim razlogom sta v bistvu zatrjevali, da je Komisija pri uporabi izjeme iz člena 4(2), prva alineja, Uredbe št. 1049/2001 napačno uporabila pravo in storila napako pri presoji, ker naj po eni strani za zaprosene harmonizirane standarde ni mogoče uporabiti avtorskoprnega varstva in ker naj po drugi strani ne bi bilo dokazano škodovanje poslovnim interesom CEN in njegovih nacionalnih članov.
- 24 Pritožnici sta z drugim tožbenim razlogom Komisiji očitali, da je napačno uporabila pravo v zvezi z neobstoem prevladujočega javnega interesa v smislu člena 4(2), zadnji del stavka, in kršila obveznost obrazložitve, ker je štela, da noben prevladujoč javni interes v smislu te določbe ne upravičuje razkritja zaprosenih harmoniziranih standardov, ter da ni zadostno obrazložila svoje zavrnitve, da bi priznala obstoj takega prevladujočega javnega interesa.
- 25 Splošno sodišče je v odgovor na prvi tožbeni razlog najprej v točki 29 izpodbijane sodbe opozorilo, da je namen Uredbe št. 1049/2001 javnosti omogočiti čim širšo možno pravico dostopa do dokumentov institucij Unije in da v skladu s členom 2(3) te uredbe ta pravica zajema tako dokumente, ki jih pripravijo te institucije, kot tiste, ki jih prejmejo od tretjih strank, med katere spadajo vse pravne osebe, nato pa je navedeno sodišče v točkah 30 in 31 navedene sodbe ugotovilo, da za navedeno pravico veljajo nekatere omejitve, ki temeljijo na razlogih javnega ali zasebnega interesa.
- 26 Na prvem mestu, glede morebitne oslabitve varstva poslovnih interesov z avtorsko pravico za zaprosene harmonizirane standarde in možnosti, da bi bili ti standardi predmet avtorskoprnega varstva, čeprav so del prava Unije, je Splošno sodišče v točkah od 40 do 43 izpodbijane sodbe v bistvu ugotovilo, da mora organ, pri katerem je vložena prošnja za dostop do dokumentov tretjih strank, opredeliti objektivne in skladne indice, s katerimi je mogoče potrditi obstoj avtorske pravice, ki jo zatrjuje zadevna tretja stranka.
- 27 Splošno sodišče je v zvezi s tem v točkah 47 in 48 izpodbijane sodbe ugotovilo, da je Komisija lahko – ne da bi storila napako – štela, da je bil v obravnavanem primeru za zadevne harmonizirane standarde prag izvirnosti, da bi lahko šlo za „delo“ v smislu sodne prakse in da bi bilo to varstvo mogoče, dosežen.
- 28 Poleg tega je Splošno sodišče v točki 54 izpodbijane sodbe razsodilo, da sta pritožnici napačno trdili, da bi moral biti dostop do zaprosenih harmoniziranih standardov – glede na to, da je Sodišče v sodbi z dne 27. oktobra 2016, James Elliott Construction (C-613/14, EU:C:2016:821), ugotovilo, da so ti standardi del „prava Unije“ – prost in brezplačen, tako da naj zanje ne bi bilo mogoče uporabiti nobene izjeme od pravice dostopa.
- 29 Na drugem mestu, kar zadeva trditev o neobstoju avtorskoprnega varstva zaprosenih harmoniziranih standardov, ker naj ne bi šlo za „osebno intelektualno stvaritev“ v smislu sodne prakse Sodišča, kar je potrebno za to, da bi bili upravičeni do takega varstva, je Splošno sodišče v točki 59 izpodbijane sodbe v bistvu ugotovilo, da ta trditev ni zadostno utemeljena.

- 30 Na tretjem mestu, glede obstoja napake pri presoji vprašanja, ali je prišlo do škodovanja zaščitnim poslovnim interesom, je Splošno sodišče v točkah 65 in 66 izpodbijane sodbe poudarilo, da je prodaja standardov bistveni sestavni del gospodarskega modela vseh organov za standardizacijo. Glede na to, da je Komisija utemeljeno ugotovila, da so zaproseni harmonizirani standardi varovani z avtorsko pravico, na podlagi česar so zainteresiranim osebam dostopni izključno po plačilu nekaterih pristojbin, naj bi njihovo brezplačno razkritje na podlagi Uredbe št. 1049/2001 konkretno in dejansko ogrozilo poslovne interese CEN in njegovih nacionalnih članov. Splošno sodišče je v točki 71 navedene sodbe dodalo, da to, da evropske organizacije za standardizacijo prispevajo k uresničevanju nalog javnega interesa s tem, da opravljajo storitve certificiranja v zvezi s skladnostjo z veljavno zakonodajo, v ničemer ne spremeni njihovega statusa zasebnih subjektov, ki opravljajo gospodarsko dejavnost.
- 31 Zato je Splošno sodišče v točki 74 izpodbijane sodbe prvi tožbeni razlog v celoti zavrnilo.
- 32 Drugi tožbeni razlog pritožnic je bil razdeljen na tri dele.
- 33 Glede tretjega dela tega tožbenega razloga, ki se je nanašal na nezadostno obrazložitev zavrnitve Komisije, da bi priznala obstoj prevladujočega javnega interesa, je Splošno sodišče najprej v točki 86 izpodbijane sodbe ugotovilo, da je Komisija v spornem sklepu navedla, da s sodbo z dne 27. oktobra 2016, *James Elliott Construction* (C-613/14, EU:C:2016:821), niti ni bila določena obveznost proaktivne objave harmoniziranih standardov v *Uradnem listu Evropske unije* niti ni bil ugotovljen samodejno prevladujoč javni interes, ki upravičuje njihovo razkritje. Dalje, Splošno sodišče je v točkah 87 in 88 izpodbijane sodbe ugotovilo tudi, da je Komisija zavrnila trditve pritožnic v zvezi z obveznostmi preglednosti na okoljskem področju, glede katerih naj bi v primerjavi z interesom varstva poslovnih interesov določene fizične ali pravne osebe obstajal prevladujoč javni interes, in da je dodala, da ni mogla najti nobenega prevladujočega javnega interesa, ki bi upravičeval tako razkritje. Nazadnje je Splošno sodišče v točki 91 izpodbijane sodbe dodalo, da mora Komisija sicer navesti razloge, ki v zadevnem primeru upravičujejo uporabo ene od izjem od pravice dostopa, določenih v Uredbi št. 1049/2001, vendar ni zavezana predložiti informacij, ki niso nujne za to, da lahko prosilec za dostop razume razloge, na podlagi katerih je bil sprejet njen sklep, in za to, da Splošno sodišče opravi nadzor nad zakonitostjo tega sklepa.
- 34 Kar zadeva obstoj prevladujočega javnega interesa, ki zahteva prost dostop do zakonodaje, pa je Splošno sodišče ugotovilo, prvič, v točkah od 99 do 101 izpodbijane sodbe, da sta v obravnavanem primeru pritožnici poskusili kategorijo harmoniziranih standardov v celoti izvzeti iz uporabe sistema vsebinskih izjem, ki je bil uveden z Uredbo št. 1049/2001, ne da bi utemeljili konkretne razloge, ki bi upravičevali razkritje zaprosenih harmoniziranih standardov, niti pojasnili, zakaj bi morale razkritje teh standardov imeti prednost pred varstvom poslovnih interesov CEN ali njegovih nacionalnih članov.
- 35 Drugič, javni interes zagotavljanja dobrega delovanja evropskega sistema standardizacije, katerega cilj je spodbujanje prostega pretoka blaga ob hkratnem zagotavljanju enake minimalne ravni varnosti v vseh evropskih državah, naj bi prevladal nad zagotavljanjem prostega in brezplačnega dostopa do harmoniziranih standardov.
- 36 Tretjič, Uredba št. 1025/2012 naj bi izrecno določala sistem objave, ki je omejen na sklicevanja na harmonizirane standarde in ki dopušča plačljiv dostop do teh standardov za osebe, ki želijo izkoristiti domnevo o skladnosti, ki je povezana z njimi.

- 37 Četrtrič, Splošno sodišče je v točkah 104 in 105 izpodbijane sodbe ugotovilo, da Komisija ni storila napake s tem, da je v spornem sklepu ugotovila, da ni prevladujočega javnega interesa, ki bi upravičeval razkritje zaprošenih harmoniziranih standardov na podlagi člena 4(2), zadnji del stavka, Uredbe št. 1049/2001. Splošno sodišče je v točki 107 navedene sodbe dodalo, da pritožnici poleg tega, da nista navedli točnega vira „ustavnega načela“, ki naj bi zahtevalo prost in brezplačen dostop do harmoniziranih standardov, tudi nikakor nista obrazložili razloga, zakaj bi morala zanje veljati zahteva objavljanja in dostopnosti, ki velja za „zakon“, glede na to, da ti standardi niso obvezni in imajo pravne učinke, ki so povezani z njimi, samo za zainteresirane osebe, ter jih je mogoče brezplačno pregledovati v nekaterih knjižnicah držav članic.
- 38 Glede obstoja prevladujočega javnega interesa, ki bi izhajal iz obveznosti preglednosti na okoljskem področju, je Splošno sodišče v točki 119 izpodbijane sodbe ugotovilo, da je tako v Konvenciji o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah, ki je bila podpisana 25. junija 1998 v Aarhusu in v imenu Evropske skupnosti odobrena s Sklepom Sveta 2005/370/ES z dne 17. februarja 2005 (UL 2005, L 124, str. 1), kot v Uredbi št. 1367/2006 predviden javni dostop do informacij o okolju bodisi na podlagi zahteve bodisi na podlagi dejavnega razširjanja informacij s strani zadevnih organov in institucij. Ker pa lahko ti organi in institucije zavrnejo dostop do informacij, kadar so zajete s področjem uporabe nekaterih izjem, naj bi bilo treba šteti, da teh informacij niso dolžni dejavno razširjati.
- 39 Splošno sodišče je na podlagi tega v točki 129 navedene sodbe sklepalo, da zaprošeni harmonizirani standardi ne spadajo med informacije, ki se nanašajo na emisije v okolje in da se zato zanje ne more uporabiti domneva iz člena 6(1), prvi stavek, te uredbe, v skladu s katero se v zvezi z razkritjem tovrstnih standardov šteje, da obstaja prevladujoč javni interes v smislu člena 4(2) Uredbe št. 1049/2001.
- 40 Zato je Splošno sodišče v točki 130 izpodbijane sodbe v celoti zavrnilo drugi tožbeni razlog in tožbo.

Predlogi strank v pritožbenem postopku

- 41 Pritožnici s pritožbo Sodišču predlagata, naj:
- razveljavi izpodbijano sodbo in odobri dostop do zaprošenih harmoniziranih standardov;
 - podredno, zadevo vrne v razsojanje Splošnemu sodišču in
 - Komisiji naloži plačilo stroškov.
- 42 Komisija in intervenienti na prvi stopnji Sodišču predlagajo, naj:
- pritožbo zavrne in
 - pritožnicama naloži plačilo stroškov.

Predlog za ponovno odprtje ustnega dela postopka

- 43 Intervenienti na prvi stopnji so z vlogo, ki je bila v sodnem tajništvu Sodišča vložena 17. avgusta 2023, Sodišču predlagali, naj na podlagi člena 83 Poslovnika Sodišča odredi ponovno odprtje ustnega dela postopka.
- 44 V utemeljitev svojega predloga so navedli, da sklepni predlogi generalne pravobranilke, ki so bili predstavljeni 22. junija 2023, temeljijo na številnih predpostavkah, ki niso podprte z dejstvi ali so celo napačne in zaradi katerih bi bila potrebna vsaj bolj poglobljena razprava. Poleg tega štejejo, da je poglobljena razprava še toliko bolj potrebna, ker se je generalna pravobranilka oprla na netočne predpostavke in ker pristop, ki ga je uporabila v sklepnih predlogih, zlasti ta, da „sistem standardizacije Unije dejansko ne zahteva plačljivega dostopa do harmoniziranih tehničnih standardov“, povzroča tveganje za delovanje tega sistema.
- 45 Na podlagi člena 83 Poslovnika lahko Sodišče po opredelitvi generalnega pravobranilca kadar koli odredi ponovno odprtje ustnega dela postopka, zlasti če meni, da zadeva ni dovolj razjasnjena, če stranka po koncu ustnega dela postopka navede novo dejstvo, ki je odločilno za odločitev Sodišča, ali če je v zadevi treba odločiti na podlagi trditve, o kateri stranke ali zainteresirani subjekti iz člena 23 Statuta Sodišča Evropske unije niso razpravljali.
- 46 V obravnavani zadevi ni tako. Intervenienti na prvi stopnji in Komisija so namreč na obravnavi predstavili svojo presojo dejanskega okvira spora. Zlasti so imeli priložnost izraziti svoje stališče glede predstavitve dejanskega stanja, ki jo vsebujeta izpodbijana sodba in pritožba, ter pojasniti razloge, zaradi katerih je po njihovem mnenju pri evropskem sistemu standardizacije potreben plačljiv dostop do zaprošenih harmoniziranih standardov. Tako Sodišče po opredelitvi generalne pravobranilke ugotavlja, da ima na voljo vse potrebne elemente za odločitev v zadevi.
- 47 Poleg tega je treba glede trditve, da sklepni predlogi generalne pravobranilke vsebujejo usmeritev, ki pomeni tveganje za delovanje evropskega sistema standardizacije, opozoriti, da s Statutom Sodišča Evropske unije in Poslovnikom ni predvidena možnost, da bi zadevne stranke predložile stališča v odgovor na sklepne predloge generalnega pravobranilca (sodba z dne 25. oktobra 2007, Polbud – Wykonawstwo, C-106/16, EU:C:2017:804, točka 23 in navedena sodna praksa).
- 48 Na podlagi člena 252, drugi odstavek, PDEU je namreč dolžnost generalnega pravobranilca, da popolnoma nepristransko in neodvisno javno predstavi obrazložene sklepne predloge o zadevah, pri katerih se v skladu s Statutom Sodišča Evropske unije zahteva njegovo sodelovanje. V zvezi s tem Sodišče ni vezano niti na predloge generalnega pravobranilca niti na obrazložitev, na podlagi katere je do njih prišel. Zato nestrinjanje zadevne stranke s sklepnimi predlogi generalnega pravobranilca, ne glede na vprašanja, ki jih preizkusi v njih, samo po sebi ne more biti razlog, ki bi upravičeval ponovno odprtje ustnega dela postopka (sodba z dne 4. septembra 2014, Vnuk, C-162/13, EU:C:2014:2146, točka 31 in navedena sodna praksa).
- 49 Glede na zgoraj navedeno Sodišče meni, da ni treba odrediti ponovnega odprtja ustnega dela postopka.

Pritožba

- 50 Pritožnici v utemeljitev pritožbe navajata dva pritožbena razloga. Prvi pritožbeni razlog se nanaša na napačno uporabo prava, ki naj bi jo Splošno sodišče storilo s tem, da je razsodilo, da za zaprosene harmonizirane standarde velja izjema iz člena 4(2), druga alineja, Uredbe št. 1049/2001, ki je namenjena varstvu poslovnih interesov fizičnih in pravnih oseb, vključno z intelektualno lastnino. Drugi pritožbeni razlog se nanaša na napačno uporabo prava, kar zadeva obstoj prevladujočega javnega interesa v smislu člena 4(2), zadnji del stavka, ki upravičuje razkritje teh standardov.
- 51 Najprej je treba preučiti drugi pritožbeni razlog.

Trditve strank

- 52 Pritožnici z drugim pritožbenim razlogom trdita, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo s tem, da je presodilo, da ni prevladujočega javnega interesa v smislu člena 4(2), zadnji del stavka, Uredbe št. 1049/2001, ki bi upravičeval razkritje zaprosenih harmoniziranih standardov.
- 53 Na prvem mestu, pritožnici Splošnemu sodišču v bistvu očitata, da je v točkah od 98 do 101 izpodbijane sodbe ugotovilo, da nista dokazali posebnih razlogov, ki bi utemeljevali njuno prošnjo za dostop na podlagi obstoja prevladujočega javnega interesa za razkritje zaprosenih harmoniziranih standardov.
- 54 V zvezi s tem najprej trdita, da so zaproseni harmonizirani standardi del prava Unije, ki mora biti prosto dostopno. Dalje, zatrjujeta, da se ti standardi nanašajo na vprašanja, ki so za potrošnike ključnega pomena, in sicer na varnost igralč. Nazadnje navajata, da so taki standardi zelo pomembni tudi za proizvajalce in vse druge udeležence dobavne verige, saj obstaja domneva o skladnosti s predpisi Unije, ki za zadevne proizvode velja, če so izpolnjene zahteve, ki jih določajo navedeni standardi.
- 55 Na drugem mestu, pritožnici Splošnemu sodišču očitata, da je v točkah 102 in 103 izpodbijane sodbe napačno uporabilo pravo, ker je menilo, da javni interes za zagotovitev delovanja evropskega sistema za standardizacijo prevlada nad zagotavljanjem prostega in brezplačnega dostopa do harmoniziranih standardov.
- 56 Poleg tega delovanje evropskega sistema za standardizacijo po mnenju pritožnic ni zajeto z izjemo iz člena 4(2), prva alineja, Uredbe št. 1049/2001, ki se nanaša zgolj na varstvo poslovnih interesov fizičnih in pravnih oseb, vključno z intelektualno lastnino. Splošno sodišče naj bi s tem, da je štelo, da javni interes za zagotovitev delovanja evropskega sistema za standardizacijo spada na področje uporabe te določbe, napačno ustvarilo izjemo, ki s to uredbo ni določena.
- 57 Na tretjem mestu, pritožnici Splošnemu sodišču očitata, da je v točkah 104 in 105 izpodbijane sodbe napačno uporabilo pravo s tem, da je potrdilo presojo Komisije, da sodba z dne 27. oktobra 2016, *James Elliott Construction* (C-613/14, EU:C:2016:821), ne ustvarja obveznosti proaktivne objave harmoniziranih standardov v *Uradnem listu Evropske unije* niti ne vzpostavlja samodejno prevladujočega javnega interesa, ki upravičuje njihovo razkritje.
- 58 V zvezi s tem naj bi bilo treba zaprosene harmonizirane standarde šteti za zakonodajne dokumente, saj naj bi pri postopku njihovega sprejemanja šlo za primer „nadzorovanega“ normativnega pooblastila. Natančneje, sklicevanja na take standarde naj bi bila objavljena

v *Uradnem listu Evropske unije*, Komisija pa naj bi od držav članic zahtevala, da v roku šestih mesecev vsak harmonizirani standard brez sprememb sprejmejo kot nacionalni standard. Poleg tega naj bi objava v *Uradnem listu Evropske unije* povzročila, da za proizvode, ki jih zajema zakonodaja Unije in ki izpolnjujejo tehnične zahteve, določene v harmoniziranih standardih, velja domneva o skladnosti s predpisi Unije.

- 59 Na četrtem mestu, pritožnici se sklicujeta na to, da je Splošno sodišče v točki 107 izpodbijane sodbe napačno uporabilo pravo s tem, da je navedlo, da imajo harmonizirani standardi pravne učinke, ki so povezani z njimi, samo za zainteresirane osebe. Ta ugotovitev naj bi bila namreč v nasprotju s sodno prakso Sodišča, v skladu s katero so harmonizirani standardi del prava Unije.
- 60 Komisija ob podpori intervenientov na prvi stopnji najprej odgovarja, da so trditve pritožnic tako splošne, da bi jih bilo mogoče uporabiti za vsako zahtevo za razkritje, ki se nanaša na harmonizirani standard.
- 61 Komisija v zvezi z razlogi, ki jih pritožnici posebej navajata, navaja, prvič, da čeprav so zaproseni harmonizirani standardi dejansko del prava Unije, to ne pomeni, da morajo biti prosto dostopni. Drugič, glede tega, da naj bi se ti harmonizirani standardi nanašali na vprašanja, ki so za potrošnike ključnega pomena, poudarja, da je ta trditev preveč splošna, da bi prevladala nad razlogi, ki upravičujejo zavrnitev razkritja zadevnih dokumentov. Tretjič, interesa, ki ga harmonizirani standardi pomenijo za proizvajalce in druge udeležence dobavne verige za njihov dostop do notranjega trga, ni mogoče opredeliti kot prevladujoč javni interes, ki upravičuje razkritje teh standardov.
- 62 Komisija poleg tega trdi, da bi prost in brezplačen dostop do harmoniziranih standardov imel systemske učinke na interveniente na prvi stopnji, njihove pravice intelektualne lastnine in njihove poslovne prihodke. V zvezi s tem naj evropski sistem standardizacije ne bi mogel delovati brez plačljivega dostopa do teh standardov, tako da naj bi se uporabila izjema iz člena 4(2) Uredbe št. 1049/2001. Nikakor naj ne bi obstajal prevladujoč javni interes, ki bi upravičeval razkritje navedenih standardov.
- 63 Nazadnje, Komisija pojasnjuje, da harmonizirani standardi niso pripravljeni v zakonodajnih postopkih, temveč na podlagi pooblastila, ki ga Komisija po sprejetju zakonodajnega akta da organu za standardizacijo. Poleg tega, po tem, ko organ za standardizacijo harmonizirane standarde sprejme, naj bi jih morali nacionalni člani tega organa v skladu z njegovimi internimi postopkovnimi pravili prenesti v nacionalne pravne rede. Vsekakor naj bi tudi za neposredni dostop iz člena 12(2) Uredbe št. 1049/2001 veljala izjema iz člena 4(2), prva alineja, te uredbe.
- 64 Komisija zato meni, da je treba drugi pritožbeni razlog zavrniti.

Presoja Sodišča

- 65 Pritožnici z drugim pritožbenim razlogom v bistvu trdita, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo s tem, da je presodilo, da ni prevladujočega javnega interesa v smislu člena 4(2), zadnji del stavka, Uredbe št. 1049/2001, ki bi upravičeval razkritje zaprosenih harmoniziranih standardov. Po njunem mnenju v skladu z načelom pravne države, ki nalaga prost dostop do prava Unije, obstaja prevladujoč javni interes, ki upravičuje dostop do teh standardov za vse fizične ali pravne osebe s prebivališčem ali statutarnim sedežem v eni od držav članic, ker so navedeni standardi del prava Unije.

- 66 Najprej je treba opozoriti, da je pravica dostopa do dokumentov institucij, organov, uradov in agencij Unije, ne glede na nosilec dokumenta, vsem državljanom Unije in vsem fizičnim ali pravnim osebam s prebivališčem ali statutarim sedežem v eni od držav članic zagotovljena s členom 15(3) PDEU in členom 42 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina). Uresničevanje te pravice je, kar zadeva dostop do dokumentov Parlamenta, Sveta in Komisije, urejeno z Uredbo št. 1049/2001, katere namen je v skladu z njenim členom 1 zlasti „opredeliti načela, pogoje in omejitve“ navedene pravice, „da [...] se zagotovi[...] čim širši dostop do dokumentov“, in „določiti pravila, ki zagotavljajo čim lažje uresničevanje te pravice“.
- 67 Člen 2(1) te uredbe posebej določa pravico dostopa do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije. Člen 2(2) navedene uredbe določa, da lahko te institucije ob upoštevanju teh načel, pogojev in omejitev odobrijo dostop do dokumentov vsem fizičnim ali pravnim osebam, ki nimajo prebivališča ali statutarnega sedeža v eni od držav članic.
- 68 V skladu s členom 4(2), prva alineja in zadnji del stavka, iste uredbe navedene institucije zavrnejo dostop do dokumenta, kadar bi razkritje oslabilo varstvo poslovnih interesov fizičnih in pravnih oseb, vključno z intelektualno lastnino, razen če ne prevlada javni interes za razkritje.
- 69 Iz te določbe je tako razvidno, da izjema iz te določbe ne velja, če prevlada javni interes za razkritje zadevnega dokumenta.
- 70 V zvezi s tem je treba na prvem mestu spomniti, da je Sodišče že razsodilo, da je harmonizirani standard, ki je bil sprejet na podlagi direktive in katerega sklicevanje je bilo objavljeno v *Uradnem listu Evropske unije*, zaradi svojih pravnih učinkov del prava Unije (glej v tem smislu sodbo z dne 27. oktobra 2016, James Elliott Construction, C-613/14, EU:C:2016:821, točka 40).
- 71 Natančneje, prvič, Sodišče je že razsodilo, da je mogoče harmonizirane standarde na splošno uveljavljati zoper posameznike, če so bili sami objavljeni v *Uradnem listu Evropske unije* (glej v tem smislu sodbo z dne 22. februarja 2022, Stichting Rookpreventie Jeugd in drugi, C-160/20, EU:C:2022:101, točka 48).
- 72 Drugič, v zvezi s postopkom priprave harmoniziranih standardov je treba navesti, da ga je zakonodajalec Unije določil v Uredbi št. 1025/2012 in da ima Komisija v skladu z določbami iz poglavja III te uredbe osrednjo vlogo v evropskem sistemu standardizacije.
- 73 Tako je treba ugotoviti, kot je to storila generalna pravobranilka v točkah od 23 do 31 sklepnih predlogov, da čeprav je priprava teh standardov zaupana subjektu zasebnega prava, je le Komisija pooblaščenca, da zahteva pripravo harmoniziranega standarda za izvajanje direktive ali uredbe. V skladu s členom 10(1), zadnji stavek, Uredbe št. 1025/2012 Komisija določi zahteve glede vsebine, ki jih mora izpolnjevati zahtevani harmonizirani standard, in rok za njegovo sprejetje. To pripravo nadzoruje Komisija, ki zagotavlja tudi financiranje v skladu s členom 15 te uredbe. Člen 11(1)(a) navedene uredbe določa, da Komisija odloči, da sklicevanje na zadevni harmonizirani standard objavi ali ne objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali da ga objavi z omejitvijo.
- 74 Tretjič, čeprav Uredba št. 1025/2012 v členu 2, točka 1, določa, da skladnost s harmoniziranimi standardi ni obvezna, za izdelke, ki izpolnjujejo te standarde, kot je razvidno iz uvodne izjave 5 te uredbe, velja domneva skladnosti z bistvenimi zahtevami v zvezi z njimi, ki jih določa ustrezna

harmonizacijska zakonodaja Unije. Ta pravni učinek, ki ga daje ta zakonodaja, je ena od bistvenih značilnosti navedenih standardov in pomeni, da so ti za gospodarske subjekte bistveno orodje za uresničevanje pravice do prostega pretoka blaga ali storitev na trgu Unije.

- 75 Natančneje, za gospodarske subjekte se lahko glede na upravne težave in s tem povezane dodatne stroške izkaže za težavno ali celo nemogoče, da bi uporabili postopek, pri katerem ne gre za skladnost s takimi standardi, kot je posamična ekspertiza (glej v tem smislu sodbo z dne 12. julija 2012, *Fra.bo*, C-171/11, EU:C:2012:453, točki 29 in 30).
- 76 Zato, kot je generalna pravobranilka navedla v točki 43 sklepnih predlogov, kadar zakonodaja Unije določa, da upoštevanje harmoniziranega standarda ustvari domnevo o skladnosti z bistvenimi zahtevami te zakonodaje, to pomeni, da mora vsaka fizična ali pravna oseba, ki želi učinkovito izpodbijati to domnevo za dani proizvod ali storitev, dokazati, da ta proizvod ali storitev ne ustreza temu standardu ali pa, da je navedeni standard pomanjkljiv.
- 77 V obravnavanem primeru se trije od štirih zahtevanih harmoniziranih standardov, in sicer standard EN 71-5:2015, naslovljen „Varnost igrač – 5. del: Kemijske igrače (kompleti), razen kompletov za kemijske poskuse“, standard EN 71-4:2013, naslovljen „Varnost igrač – 4. del: Kompleti za kemijske poskuse in druge poskuse, pri katerih se uporabljajo kemikalije“, in standard EN 71-12:2013, naslovljen „Varnost igrač – 12. del: N-nitrozamini in N-nitrozabilne snovi“, nanašajo na Direktivo 2009/48. Sklici teh standardov so bili objavljeni v *Uradnem listu Evropske Unije* z dne 13. novembra 2015 (UL 2015, C 378, str. 1). V skladu s členom 13 navedene direktive za igrače, ki so bile proizvedene v skladu s temi standardi, velja domneva, da so v skladu z zahtevami, ki jih določajo navedeni standardi.
- 78 Standard EN 12472:2005+A 1:2009, naslovljen „Simulirana obrabno-korozijska metoda za odkrivanje niklja iz prevlečenih predmetov“, pa se sklicuje na Uredbo št. 1907/2006.
- 79 Vendar, čeprav upoštevanje harmoniziranih standardov – kot je razvidno iz točke 74 te sodbe – na splošno ni obvezno, je ta standard v obravnavanem primeru očitno obvezen, ker Uredba št. 1907/2006 v točki 27, odstavek 3, tabele, ki je v Prilogi XVII k tej uredbi, določa, da se standardi, ki jih je sprejel CEN, glede niklja uporabljajo kot testne metode za ugotavljanje skladnosti izdelkov z odstavkoma 1 in 2 te točke 27.
- 80 Glede na zgornje preudarke je treba v skladu s sodno prakso, navedeno v točki 70 te sodbe, ugotoviti, da so zaproseni harmonizirani standardi del prava Unije.
- 81 Na drugem mestu, kot je generalna pravobranilka navedla v točki 52 sklepnih predlogov, člen 2 PEU določa, da Unija temelji na načelu pravne države, ki zahteva prost dostop do prava Unije za vse fizične in pravne osebe Unije ter možnost, da se pravni subjekti nedvoumno seznani s svojimi pravicami in obveznostmi (sodba z dne 22. februarja 2022, *Stichting Rookpreventie Jeugd in drugi*, C-160/20, EU:C:2022:101, točka 41 in navedena sodna praksa). Ta prost dostop mora vsakomur, ki ga varuje zakon, zlasti omogočiti, da v mejah, ki jih dovoljuje pravo, preveri, ali naslovniki pravil, ki jih določa ta zakon, dejansko ravna v skladu s temi pravili.
- 82 Tako je mogoče, da se s harmoniziranim standardom zaradi učinkov, ki mu jih daje zakonodaja Unije, opredelijo pravice, ki jih imajo pravni subjekti, in obveznosti, ki so jim naložene, te opredelitve pa so lahko potrebne, da se preveri, ali zadevni proizvod ali storitev dejansko izpolnjuje zahteve take zakonodaje.

- 83 Na tretjem mestu, opozoriti je treba, da je načelo preglednosti neločljivo povezano z načelom javnosti delovanja, ki je določeno v členu 1, drugi odstavek, in členu 10(3) PEU, v členu 15(1) in členu 298(1) PDEU ter v členu 42 Listine. To načelo zlasti zagotavlja večjo legitimnost, učinkovitost in odgovornost uprave v razmerju do državljanov v demokratičnem sistemu (glej v tem smislu sodbo z dne 22. februarja 2022, Stichting Rookpreventie Jeugd in drugi, C-160/20, EU:C:2022:101, točka 35 in navedena sodna praksa).
- 84 Zato je pravica dostopa do dokumentov zagotovljena na podlagi člena 15(3), prvi pododstavek, PDEU in določena v členu 42 Listine, pri čemer je bila ta pravica med drugim izvedena z Uredbo št. 1049/2001, katere člen 2(3) določa, da se uporablja v zvezi z vsemi dokumenti, ki jih hranijo Parlament, Svet ali Komisija (glej v tem smislu sodbo z dne 22. februarja 2022, Stichting Rookpreventie Jeugd in drugi, C-160/20, EU:C:2022:101, točka 36).
- 85 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da prevladujoč javni interes v smislu člena 4(2), zadnji del stavka, Uredbe št. 1049/2001 upravičuje razkritje zaprošenih harmoniziranih standardov.
- 86 Splošno sodišče je torej s tem, da je v točkah 104 in 105 izpodbijane sodbe razsodilo, da ni prevladujočega javnega interesa za razkritje zaprošenih harmoniziranih standardov na podlagi te določbe, napačno uporabilo pravo.
- 87 Zato je treba drugemu pritožbenemu razlogu ugoditi in izpodbijano sodbo razveljaviti, ne da bi bilo treba preučiti prvi pritožbeni razlog.

Tožba pred Splošnim sodiščem

- 88 Sodišče v skladu s členom 61, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije odločitev Splošnega sodišča razveljavi, če je pritožba utemeljena. Če stanje postopka to dovoljuje, lahko samo dokončno odloči o zadevi. V obravnavanem primeru je tako.
- 89 Kot je razvidno iz točk od 65 do 87 te sodbe, bi morala Komisija v spornem sklepu priznati obstoj prevladujočega javnega interesa v smislu člena 4(2), zadnji del stavka, Uredbe št. 1049/2001, ki izhaja iz načel pravne države, preglednosti, odprtosti in dobrega upravljanja ter ki upravičuje razkritje zaprošenih harmoniziranih standardov, ki so zaradi svojih pravnih učinkov del prava Unije.
- 90 Zato je treba sporni sklep razglasiti za ničen.

Stroški

- 91 Sodišče v skladu s členom 184(2) Poslovnika odloči o stroških, če je pritožba utemeljena in samo dokončno odloči v sporu.
- 92 V skladu s členom 138(1) tega poslovnika, ki se na podlagi njegovega člena 184(1) uporablja za pritožbeni postopek, se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki.
- 93 Ker sta v obravnavani zadevi pritožnici predlagali, naj se Komisiji naloži plačilo stroškov, in ker ta s svojimi predlogi ni uspela, se ji naloži plačilo stroškov postopka pred Splošnim sodiščem in pritožbenega postopka.

- 94 Člen 184(4) Poslovnika določa, da če pritožbe ni vložil intervenient na prvi stopnji, se mu lahko plačilo stroškov pritožbenega postopka naloži le, če je sodeloval pri pisnem ali ustnem delu postopka pred Sodiščem. Če je intervenient sodeloval v postopku, lahko Sodišče odloči, da nosi svoje stroške. Ker so intervenienti na prvi stopnji sodelovali pri pisnem in ustnem delu pritožbenega postopka pred Sodiščem, je treba odločiti, da nosijo svoje stroške.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

1. **Sodba Splošnega sodišča Evropske unije z dne 14. julija 2021, Public.Resource.Org in Right to Know/Komisija (T-185/19, EU:T:2021:445), se razveljavi.**
2. **Sklep Komisije C(2019) 639 final z dne 22. januarja 2019 se razglasi za ničen.**
3. **Evropski komisiji se naloži plačilo stroškov, ki so nastali v postopku pred Splošnim sodiščem Evropske unije, in stroškov, ki so nastali v pritožbenem postopku.**
4. **Evropski odbor za standardizacijo (CEN), Asociación Española de Normalización (UNE), Asociația de Standardizare din România (ASRO), Association française de normalisation (AFNOR), Austrian Standards International (ASI), British Standards Institution (BSI), Bureau de normalisation/Bureau voor Normalisatie (NBN), Dansk Standard (DS), Deutsches Institut für Normung eV (DIN), Koninklijk Nederlands Normalisatie Instituut (NEN), Schweizerische Normen-Vereinigung (SNV), Standard Norge (SN), Suomen Standardisoimisliitto ry (SFS), Svenska institutet för standarder (SIS) in Institut za standardizacijo Srbije (ISS) nosijo svoje stroške, ki so jim nastali v postopku na prvi stopnji in v pritožbenem postopku.**

Podpisi